

1. Василенко Я. Українське козацтво в дзеркалах романтичних літератур Слов'янщини. С. 10.
URL:<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fe5e7739-1c7d-4812-8a95-9a6ed54e5f19/content> (Дата звернення: 01.05.2024)
2. Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості : Пісні, прислів'я, загадки, скоромовки : для старшого шкільного віку/ упоряд., передм. та прим. док. філол. н. Н. С. Шумади. Київ: Веселка, 1989. 606 с.
3. Історія української літератури першої половини ХІХ століття : навчальний посібник/ В. О. Кравченко, О. Р. Єременко. Суми : Видавництво Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, 2009. 224 с.
4. Ткачук М. П. Романтичний дискурс Левка Боровиковського: літературний портрет: монографія, 2-ге вид. випр. і доповн. Київ: КНТ, 2016. 168 с.

*Анастасія Ганус,
Кам'янець-Подільський
національний університет імені Івана Огієнка,
студентка 2 курсу навчально-наукового
інституту української філології та журналістики
Науковий керівник:
О. Трофимюк*

ХУДОЖНІ МЕТАФОРИ У ПОЕЗІЇ ІВАНА ДРАЧА

Метафора – художній засіб, який полягає у перенесенні ознак одного предмета чи явища на інший, на основі їхньої схожості. Зазвичай їх використовують для надання більш глибокого змісту, виразності та емоційної насиченості тексту. Автори за допомогою метафор можуть висловлювати свої почуття непрямим способом, що надають їхній творчості чогось особливого.

У цьому дослідженні ми заглибимося у світ творчості відомого українського письменника Івана Драча, досліджуючи роль та значення метафор у його творах. Через аналіз образності його текстів, ми розкриємо багатогранність та глибину його мислення, а також простежимо, як метафори стають не лише літературним прийомом, а й способом виразити складні почуття та ідеї.

У своїй творчості Іван Драч часто використовує метафори. Творчий доробок поета відрізняється невтомними пошуками нового. Органічним для Івана Драча є звернення до жанру балади, де метафорично змінюється реалістична конкретика. Але він переосмислив її, замінивши неймовірну епічність та надзвичайний героїзм фольклорними образами-символами.

Для ідіостилю І. Драча характерні яскраві метафоричні образи вираження в його поезії авторського погляду на світ і людину – передусім образи соняшника в «Баладі про соняшник». «Балада про соняшник» показує, як влучно Іван Драч використовує метафори у своїй творчості. Читаючи поезію, реципієнт поринає у світ яскравих та прозорих символів, захоплюється майстерно змальованою картиною життя. І зовсім не дивується, що в соняшника «були руки і ноги», «було тіло – шорстке і зелене», що «бігав він наввипередки з вітром», що живе він звичайним радісним життям людської дитини. І вже не виникає сумнівів, що хлопчик буде тягнутися до сонця, бо він – соняшник, самою природою найтісніше пов'язаний із ним:

В соняшника були руки і ноги,

Було тіло, шорстке і зелене.

Він бігав наввипередки з вітром,

Він вилазив на грушу,

*і рвав у пазуху гнилиці,
І купався коло млина, і лежав у піску, І
стріляв горобців з рогатки [2, с. 27].*

Драч вибирає соняшник як образ, бо ця рослина є невід'ємною частиною символіки України. І те, що сонце їде на велосипеді, підкреслює сучасність твору, поєднує вічну тему зв'язку людини та мистецтва з актуальним сьогоденням [3, с. 367].

У вірші «Без тебе світ – це тьмавий морок» Іван Драч за допомогою яскравих метафор створює високий рівень емоційної напруги, драматизму. Автор використовує високу поетичну мову, аби відтворити свої почуття та переживання:

*«Без тебе світ – це тьмавий морок.
Без тебе не біжить вода.
Без тебе кожен камінь – ворог,
Подушка каменем тверда.
Без тебе сонце – повне ночі,
Без тебе ночі – без кінця,
Для тебе ж ночі я доточую,
Для тебе місяця – вінця» [2, с. 28].*

Автор у кожному рядку використовує метафори для того аби донести, що любов – це не просто емоції, а джерело світла, яке надає зміст життю і робить його вартим життя. Вірш є поетичним вираженням того, як сильно людина може залежати від кохання, та як без нього життя може стати порожнім і темним.

Метафора в поезії І. Драча – не звичайний прийом, вона смисловий центр художнього вираження світоглядних позицій героїв і автора, їхніх рефлексій і візій, відгуку на події доби. Критики та літературознавці відразу помітили нестандартність стилістичної палітри автора, її нетиповість для тогочасної української літератури. В одних це викликало осуд, інші заговорили про новаторство молодого поета.

Метафора у феєричній трагедії «Ніж у Сонці» порівняно з образністю в поемах «Смерть Шевченка», «Соната Прокоф'єва», «новорічній баладі» «Крила», «Баладі золотої Цибулі» та інших віршах «баладного» циклу більш ускладнена; вона переведена зі світу реалій буття на Землі у світ космічний, у світ сучасних техногенних катастроф, зі звичайного людського сприйняття світу Землі, її архетипних універсалій — у координати модерністського світосприйняття зі збереженням національного змісту [1, с. 14].

Функціонально метафора в поемах І. Драча багатовимірна. Головним джерелом оригінальних, сповнених художнього змісту метафор в І. Драча є рідна Земля, рідні люди і його інтелектуалізм.

Отже, метафори в творчості Івана Драча виявляються не лише естетичним прийомом, але й ключовим елементом, який допомагає збагатити та розширити наше розуміння світу та людської душі. Метафори виявляються не лише літературним прикрасою, але й важливим засобом передачі глибоких емоцій та думок. Кожна метафора в творах Драча є яскравим образом, що відкриває перед читачем широкий спектр почуттів і роздумів. Крім того, вони стають вікном у світ авторської уяви та сприйняття реальності. Через них Іван Драч вдається виразити складні ідеї та концепції, роблячи їх доступними для читача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Драч І. Соняшник: Поезії 1960–1970 років. Харків: Фоліо, 2016. С. 27–28.
2. Завертюк Н. Роль метафори в ранніх поемах Івана Драча. *Слово і час*. 2017. № 8. С. 13–18.
3. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти). Київ : Смолоскип, 2019. 632 с.

*Михайлова Катерина,
Кам'янець-Подільський
національний університет імені Івана Огієнка,
студентка 2 курсу навчально-наукового
інституту української філології та журналістики
Науковий керівник:
О.Трофимюк*

ІНТИМНА ЛІРИКА У ТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Інтимна лірика завжди викликала підвищений інтерес у літературознавців та читачів, оскільки вона відкриває глибокі почуття та особисті переживання митців. У контексті української літератури ХХ століття інтимна лірика Василя Симоненка посідає особливе місце, так як зберігає актуальність та значимість навіть у сучасному літературному дискурсі.

Творчість Василя Симоненка відзначається глибокою емоційністю, що надає його поезіям особливого місця у літературі. Він майстерно висловлював свої переживання через вірші, наприклад, у рядках поезії «*Я тебе не сприймаю за істину*», «*Вона прийшла непрохана й неждана*» та багато інших. Поет використовував інтимні моменти з особистого життя, такі як кохання, туга,